

## V.

# ANYAGI ELLÁTÁS KÉRDÉSEI



PINTÉR JÓZSEF  
ezredes

## NÉHÁNY SZÓ A GÉPJÁRMŰ SZOLGÁLATRÓL A CSAPATGYAKORLATOK ELŐTT

A közeljövőben megkezdődnek a szokásos őszi csapatgyakorlatok, amikoris nagyobb gépkocsi mozgással lehet számolni, mert a zárolt készlet nagyrésze a gyakorlatok sikere érdekében fel lesz szabadítva, azonkívül a szállítási feladatok, úgymint ellátás, csapatok szállítása stb. nagytömegű gépkocsi mozgást igényel.

Hogy népgazdaságunk, melyre amúgyis nagy terhet ró a gépjármű-készletünk beszerzése és karbantartása, különösebb anyagi megrázkódtatás nélkül el tudja viselni egy ilyen gyakorlat költségeit, a legmesszebbmenő takarékosagra és szigorú fegyelemre van szükség a gépjármű szakvonalon is.

Az ideiglenes gépjármű szolgálati utasítás első fejezete így hangzik:

### „Elvi szabályok:

A honvédségi gjmű. anyag elsőrendű hadianyag, melynek hadihasználhatóságát, üzemképességét minden eszközzel fenn kell tartani.

Minden honvédszemély köteles a gondozására (kezelésére) bízott gjmű. anyagot kíméletesen, rendeltetészerűen és a legnagyobb gondossággal használni, karbantartani, teljes mennyiségben, jó minőségben, használható állapotban fenntartani és megőrizni.

A parancsnokok kötelessége szüntelenül ellenőrizni, hogy beosztottaik a gjmű. anyag használata, kezelése és karbantartása terén az előírt rendelkezéseket mindenkor betartsák és alkalmazzák.

E tekintetben — gjmű. szakszolgálatot ellátó beosztottjaikkal egyetemesen — fegyelmi, büntetőjogi és anyagi szempontból felelősséggel tartoznak.”

A gépjárművet kíméletesen használni annyit jelent, hogy a megengedett sebességnél gyorsabban menni, a megengedett teherbírásnál többet felrakni nem szabad. De nem szabad mindig a megengedett terhet sem felrakni pl. rossz, gödrös, sáros, vagy túlmeredek terepen és nem szabad mindig a megengedett legnagyobb sebességgel vezetni, pl. kanyarokban, rossz gödrös úton, síkos úton, vizes, nyálkás, jeges stb. utakon vagy beláthatatlan terepen.

Régi aranyigazság: aki gyorsan hajt, az nem tud vezetni és nyugodtan hozzátehetjük, hogy nem is fog megtanulni, mert nem adunk rá módot, mert mindörökké elveszük a kedvét a vezetéstől, a gyorshajtástól, elkobozzuk a hajtási engedélyét és a tettenérésnél rögtön letartóztatásba kerül.

Még súlyosabb elbírálás alá kerül, ha valaki italos állapotban vezet gépjárművet. Erre vonatkozóan Nógrádi altábornagy bajtárs rendelete a leghigorúbb felelősségrevonást tartalmazza és a legfontosabb pontjait itt is leközljük azért, hogy a gépjárművezetők, a gjmű. igénybevevők és parancsnokok jól emlékeztükbe vessék.

„1. A gjmű-vek vezetői a szolgálati kirendelések alkalmával sok esetben szeszisított fogyasztanak, leittasodnak, ennek következtében józan ítélőképességüket elveszítve a megengedettnél nagyobb sebességgel hajtanak, miáltal súlyos, sőt halálos kimenetelű balesetet okoznak. Több esetben egyes gk. vezetők az őket útbaidító közegek által helytelenül vagy hiányosan kiállított menetokmányokat felhasználva — sőt menetokmányok nélkül is — jogtalan utakra veszik igénybe a honvédségi gjmű-veket, többször még bajtársaikat és illetéktelen polgári személyeket is szállítanak azokon.

A közelmúltban előfordult, hogy egy gk. vezető a kantinban leittasodott, az alakulat gjmű. színéből 1 tkg-t az ügyeleti közegek mulasztása folytán kivitt és azon bajtársait és egy polgári személyt szállított. Ittas állapotban gyorsan hajtva, a gk-t egy útmenti fának vezette. A gk. kigyulladt és elégett. A baleset folytán a gk. vezetője, két honvéd személy és a polgári személy szénné égett, ketten életveszélyesen megsérültek és mindezek mellett a Honvédségnek kb. 60.000 Ft kára keletkezett azáltal, hogy a gk. használhatatlan lett.

Más alkalommal egy mkp. vezető egy másik motorkerékpáros mellett nagy sebességgel haladva, azzal elbeszédgetett, figyelmetlensége folytán a járda szegélyének ütközött és ennek következtében életét vesztette.

Gyakran tapasztalható az is, hogy a honvédségi gjmű-vek vezetői a közúti forgalomban maguknak előjogokat követelve a rendőri közegek jelzéseit nem veszik figyelembe, ezzel zavarják a közúti közlekedés rendjét és veszélyeztetik az élet- és vagyonbiztonságot.

Sok esetben előfordul, hogy a gk. vezetők gépkocsijukat az utcán őrizetlenül hagyják, miáltal az idegen személyek részére hozzáférhetővé válik, vagy pedig más behatás folytán megrongálódhat (lejtőn elindul és balesetet okoz stb.).

Egy ilyen eset alkalmával elindítottak egy őrizetlen gépkocsit, azt oly vigyázatlanul vezették, hogy fordulás közben, hátrafelé menetben egy kis gyermeket halálra gázoltak.

2. A gépkocsi-parancsnokok sürgős szolgálati okokra való hivatkozással sok esetben gyorshajtásra biztatják a gjmű-vek vezetőit és nem érzik át felelősségük súlyát akkor, amikor honvédségi gjmű-vet szolgálati célokra igénybevesznek. Eltűrik, hogy a gk. vezetője szeszisított fogyasszon, sőt több esetben megtörtént, hogy együtt mentek kocsmába, vagy szórakozóhelyre borozgatás céljából.

Sokan még a tisztek közül sem állnak az öntudat clyan fokán, hogy a gjmű-vet rendeltetésellenesen ne vegyék igénybe: jogtalan utak megtételére kényszerítik a gk. vezetőjét, ily módon a Honvédség fegyelmét aláássák. Számos esetben tapasztalható, hogy a gk. vezetését a tiltó rendelkezések ellenére a vezetőől erőszakkal átveszik, majd gyakorlatlanságuk folytán a legelső kritikussabb helyzetben balesetet okoznak.

Sok baleset származik abból is, hogy a gk. parancsnoka megtűri, hogy a tehergépkocsik vezetőfülkéjében a megengedettnél több személy tartózkodjon. A már említett esetben is, midőn gyorshajtás és a vezető ittassága folytán bekövetkezett baleset alkalmával a gk. leégett, a vezetőfülkében négy személy tartózkodott. Ez a körülmény nyilvánvalóan hozzájárult ahhoz, hogy az ittas állapotban levő vezető, aki a zsúfoltság folytán mozgási szabadságában is korlátozva volt, balesetet okozhasson, az utasok pedig a már lángokban álló gjmű-ből kiszállni képtelenek voltak. Balesetet eredményezhet az is, ha az utasok a gk. vezetőjével beszélgetést folytatnak, ezáltal figyelmét elterelik és így azok váratlan helyzetben elvesztik uralmukat járművük felett.

3. Több alakulatnál a gjmű. szakebsoztottak nem állanak feladatuk magaslatán, beosztottaik állandó oktatását és a szükséges szakmai ellenőrzéseket sorozatosan elmulasztják. Eltűrik, hogy a gjmű. a telephelyet megfelelő műszaki ellenőrzés nélkül hagyja el, így a biztonsági berendezések (fékek, irányjelzés, világítás stb.) üzemzavara folytán könnyen baleset következhet be.

Eredendő hiba az, hogy egyes karbantartási napokat egyesek szolgálati elfoglaltságra hivatkozva sok esetben nem tartják be, ily módon a gjmű. huzamosabb ideig üzemben van, anélkül, hogy annak műszaki ellenőrzésére, karbantartására, leápolására és átvizsgálására a kellő idő rendelkezésre állana.

Megállapítható az is, hogy egyes alakulatok és szervek a hozzájuk beosztott gk. vezetőket rendeltetésellenesen más, szakképzettséget nem igénylő beosztásokban alkalmazják, őket a gjmű. vezetésétől elvonják és a továbbképzésükről nem gondoskodnak. Egyes alakulatoknál az a gyakorlat alakult ki, hogy az üzembentartható (ügynevezett

„kiképzési” és „belsőszolgálati”) gímű-vek vezetését a bevált régi gk. vezetőkre bízzák, ugyanakkor a fiatal gk. vezetőket — arra való hivatkozással, hogy még nem teljes értékű szakemberek — szolgálatra, takarítási munkálatokra, sőt gyakran burgonyahámozásra és istállóügyeleti szolgálatra osztják be.

Ennek a helytelen eljárásnak a következményeképpen a nagy anyagi áldozatok árán kiképzett gímű. szakszemélyzet a szükséges továbbképzésben nem részesül, a tanfolyamokon szerzett tudása legnagyobbbrészt feledésbe megy és így értéktelenné válna, alkalmazás esetén a gondjaira bízott gímű. anyagot helyesen kezelni, üzemben tartani nem tudja, sőt a honvédségi és közvagyon, bajtársai és mások életét veszélyezteti.

4. A gímű-vel ellátott alakulatok parancsnokai számos esetben szakközegyek bevonása vagy meghallgatása nélkül intézkednek gk. szakdolgozókban, amelyeknek következtében a gímű. szolgálat ellátásában tervszerűtlenség tapasztalható.

Egyes pk-ok és ügyeleti őrszolgálatot ellátó személyek elmulasztják a rendszeres ellenőrzést és eltűrik, hogy a gímű-vel illetéktelen személyek a telephelyről jogtalanul elvigyenek és a honvédségi anyagot kisebb vagy súlyosabb mértékben megrongálják. A menetokmányok kezelése terén sokan felületesen járnak el: Kiadnak aláírt, de kitöltetlen menetleveleket, szabálytalanul kiállított nyiltparancsokat és ezáltal visszaélésekre, szabálytalanságokra nyújtanak alkalmat.

Honvédségünk fejlesztése és az ezzel együttjáró gépesítés az anyagi fegyelem az eddiginél sokkal fokozottabb megszilárdítását követeli meg parancsnoktól és beosztottól egyaránt. Mindennemű lazaság és feylemlenség Néphadseregünk fejlesztését akadályozza és ezzel az ellenséget erősíti.

**Megparancsolom**, hogy a jövőben minden parancsnok, gímű. szakbeosztott és gk. vezető a gímű. balesetek megelőzése és ezzel az ember és anyag kímélése érdekében az eddiginél fokozottabb gondnal, lelkiismeretességgel és eréllyel járjon el, továbbá oktatással, neveléssel, a kiadott rendeletek és parancsok betartásával, állandó ellenőrzéssel, adott esetben a fenytőhatalom legteljesebb érvényesítésével szüntesse meg, hogy a nagy értéket képviselő gímű. anyag-felelőtlenség, gondatlanság, vagy bűnös mulasztás folytán megrongálódjon vagy tönkremenjen, ezáltal rövidebb vagy hosszabb ideig, — súlyos esetben véglegesen is — a rendeltetészerű használatra alkalmatlanná váljék.

Súlyosabb feylemlenségek és hanyagság esetén a csapatparancsnokok előljáró fegyvernemi pság-uknak, a Htpszf-nek, tegyenek javaslatot az illető példás megfenyítésére, indokolt esetben pedig előbbieket nekem tegyenek előterjesztést a mulasztók felelősségrevonására.

Esetleges balesetek megtörténte után a kivizsgálás a bűnvádi és anyagi felelősségrevonás tekintetében minden olyan személyre terjedjen ki, akinek a mulasztása vagy vétkes könnyelműsége a balesetet közvetve vagy közvetlenül előidézte.”

Egy másik rendelet, mely követte az előbbi, még súlyosabb, még szigorúbb.

Az a meggyőződésünk, hogy a két rendelet elérí majd a kívánt eredményt, és javítani fog a gímű. szolgálatunkon, különösen, ha a bajtársak elolvassák a Sz. Sz.-ből és a gímű. szolg. utasításból idézett paragrafusokat és rendeleteket.

*De van itt még más is!*

Ha gépjárművet veszünk igénybe, necsak mindig a kötelmekre, szabályzatokra és rendeletekre gondoljunk, gondoljunk arra is, hogy dolgozó népünk súlyos áldozatokat hoz, hogy gépjárműveinket beszerezhessük, nem öntudatos emberhez méltó cselekedet tehát gímű-veinket tönkretenni, vagy éppen szabálytalanul, nem rendeltetészerűen használni.

Szocializmust épító népi demokráciánkban legnagyobb érték az ember, mégis. látni honvédekkel zsúfolt tehergépkocsikat az utakon száguldani, de volt is példa rá, hogy egy ilyen gímű. felborult és csak nagy szerencse volt, hogy tömegszerencsétlenség nem történt.

Készülünk fel tehát az őszi gyakorlatokra ezen a vonalon is, a parancsnokok oktassák, ellenőrizték a gímű. szakszolgálatosokat, a politikai tiszték foglalkozzanak evvel a kérdéssel, a pártszervezetek tegyék magukévá az ügyet, hogy végre ezen a téren is hatalmas fegyelmi és minőségi javulás mutakozzék, hogy a csapatgyakorlatokat felesleges anyagi és emberi áldozatok nélkül sikerrel tudjuk végrehajtani.